

Beter ware het m.i. geweest, indien een uitgebreidere beschrijving was gegeven van de fundamenteele onderzoekingen van bijv. VAN LOON en zijn navolgers, wier namen alleen maar genoemd zijn.

Het vierde hoofdstuk is gewijd aan de techniek voor het vervaardigen en het gebruik maken der verschillende behandelingsapparaten en bevat vele practische wenken.

Voor den medicus practicus bevat dit boek betrekkelijk weinig van bijzonder belang, — daarvoor is het onderwerp weer te specieel — temeer daar juist die hoofdstukken, welke voor hem van beteekenis zouden kunnen zijn, zooals de aetiologie en prophylaxe dezer afwijkingen, alsmede het verband tusschen deze en het geheele organisme weer te oppervlakkig behandeld zijn.

G. LIND.

E. ABDERHALDEN, *Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden*. Lief. 273. Abt. V. Methoden zur Studium der Functionen der einzelnen Organe des tierischen Organismus. Teil 3, B, Heft 5. URBAN en SCHWARZENBERG, Berlin, 1928. Prijs 8 mark.

In het eerste hoofdstuk beschrijven BICKEL en VAN EWEIJK methodes ter bereiding van verschillende secretinen en wel uit maag en dunne-darmslijmvlies, spinazie, brandnetels, melkwei en van de histamineachtige stof met secretine eigenschappen, die BICKEL door verhitting van eiwitten verkreeg. Bij het onderzoek naar de werkzaamheid der zoo verkregen praeparaten dient men, naar schrijvers terecht opmerken, rekening te houden met het feit, dat elke stof, die maagsapsecretie veroorzaakt, indirect aanleiding geeft tot secretinevorming in den dunnen darm. Wil men den invloed van een extract op het pancreas nagaan, dan dient men dus bij zijn proefdier de passage van maag naar darm te beletten. De invloed op de maagsecretie daarentegen kan aan dieren met fistels zonder meer worden bestudeerd.

HETT levert een bijdrage over het ovarium, die meer het karakter van een samenvattend overzicht heeft, dan van een hoofdstuk uit een handboek voor onderzoekingsmethodes. Met deze restrictie is zijn artikel zeker te genieten, al mag het bij lange na niet op volledigheid aanspraak maken.

SCHEKAWERA heeft er een goed werk aan gedaan in een volgend hoofdstuk de methodes te beschrijven, die verschillende, in hoofdzaak Russische onderzoekers op het voorbeeld van KRAWKOW hebben uitgewerkt voor de doorstroming van allerlei overlevende organen. Het belang hiervan voor de studie der interne secretie is zonder meer duidelijk en speciaal voor de bijnier sinds lang bewezen. Toch had schrijver er m.i. goed aan gedaan, er rond voor uit te komen, dat het niet alleen hormonen zijn, die men op deze wijze te voorschijn spoelt. Met name uit de geslachtsklieren, heeft men stoffen verkregen, die allerlei werkingen bezitten, behalve die, welke men redelijkerwijze mag verwachten. Dit behoeft ons niet te verwonderen, wanneer men bedenkt, dat niet iedere stof in zoo groote verdunning is aan te toonen als adrenaline; anderzijds ondervindt

men bij pogingen, om de concentratie te verhoogen last van de groote hoeveelheid electrolyten uit de voor de doorstroming gebruikte oplossing van LOCKE-RINGER.

Een laatste bijdrage heeft COLLIP geleverd. De bereiding en ijking van het bijschildklierhormoon krijgt men hier uit de eerste hand, beknopt en duidelijk. Het zeer lezenswaardige artikel heeft alleen geleden onder de vertaling uit het Engelsch. Een stijl-bloempje als „FOLIN-WU tungsticsche Säurereagenz” voor wolframuur- (tungstic acid, ref.) reagens volgens FOLIN en WU meen ik de lezers van het *Tijdschrift* niet te mogen onthouden. Dat neemt niet weg, deze aflevering 273 van het handboek mag er wezen, al doet zij ons somtijds naar iets meer homogeeus verlangen.

S. E. DE JONGH.

E. et H. BIANCANI, *Les rayons ultraviolets*. Uitg. GAUTHIER-VILLARS et Cie., Paris 1928, 217 bldz., 10 fig. Prijs Frs. 20.—.

Onder den titel „Les Actualités physiothérapiques” wordt, onder leiding van dr. DUHEM, een reeks boekjes uitgegeven, waarvan het bovenstaande er een is. De bedoeling dezer uitgave is de physische geneeswijze onder de geneesheeren meer bekendheid te doen verwerven, en het komt mij voor, dat alleen al door den voor iedereen bereikbaren prijs, waarvoor deze boekjes te verkrijgen zijn in tegenstelling met de meestal kostbare werken op dit gebied, het doel wel bereikt zal worden; temeer daar van de tot nu toe uitgekomenen de inhoud goed is. Zoo ook van dit.

Er wordt hierin na een grondige bespreking van physische, chemische en biologische eigenschappen van ultraviolet licht, die ongeveer 80 bladzijden van het boek beslaat, een therapeutisch gedeelte gegeven, waarin de hoofdzaak van wat in de geneeskunde met dezen lichtvorm te bereiken is, besproken wordt, om tenslotte te eindigen met een verhandeling over de sociale beteekenis van licht en geneeskundige toepassing van licht, waarbij beschreven wordt hoe op verschillende wijzen, als door het oprichten van „cités-jardins” en openluchtscholen aan het gemis van een gezonde omgeving voor kinderen in de steden tegemoet gekomen kan worden, om hen zodoende een beter „climat artificiel” te verschaffen.

VAN EBBENHORST TENGBERGEN.
